

SPA-CE.NET – STŘEDOEVROPSKÁ SPOLUPRÁCE V PROSTOROVÉM PLÁNOVÁNÍ A ROZVOJI

Výzkum v oblasti územního plánování a regionálního rozvoje (v evropských zemích se užívá spíše termín prostorové plánování a rozvoj) představuje jeden ze základních pilířů udržitelného rozvoje ve střední a východní Evropě. Při správném uplatňování může významně přispět ke zlepšení kvality života, péči o přírodní a kulturní dědictví, vytvoření nových pracovních míst a podpoře hospodářského růstu.

K nezbytným předpokladům plného využití potenciálu jednotlivých států a regionů patří mezinárodní spolupráce ve výzkumu i praktické aplikaci udržitelného rozvoje území. Ve dnech 14.–16. prosince 2006 došlo tedy z iniciativy Ústavu pro ekologický prostorový rozvoj v Drážďanech (IÖR) k setkání zástupců významných středoevropských institucí zabývajících se prostorovým plánováním, aby tak již víceletá úspěšná spolupráce získala i formální rámeček. Vznikl tak Spa-ce.net, jež ve svém názvu skrývá část slova space (prostor), ce (central Europe) a net (sít'), jejichž sečtení tedy znamená volně přeloženo „Síť vědeckých středo- a východoevropských institucí prostorového plánování a rozvoje.“

Cíle Spa-ce.net

Již na svém úvodním setkání v Drážďanech se instituce shodly na následujících cílech společné iniciativy:

- vytvoření mezinárodní sítě – fóra pro setkávání, rozvoj spolupráce a partnerských vztahů mezi ústavy zabývajícími se teorií, legislativou, administrativou i praxí prostorového plánování a rozvoje;
- výměně informací o výzkumných programech, projektech a politických trendech v oblasti prostorového rozvoje evropského významu;
- stanovení společných specifických zájmů a cílů v oblasti politiky udržitelného prostorového rozvoje zúčastněných zemí a jejich zastupování a prosazování na evropské úrovni;
- definování aktuálních vědeckých problémů klíčového významu a navrhování a provádění výzkumných projektů v oblasti udržitelného prostorového plánování a rozvoje v zemích střední a jihovýchodní Evropy v nadnárodní a přeshraniční dimenzi;
- přispění integrace pracovišť zabývajících se prostorovým plánováním a rozvojem do společného evropského výzkumu mj. formou výměny vědeckých pracovníků, hlavně mladých výzkumníků a doktorandů (Ph.D.).

Organizace práce v rámci Spa-ce.net

Na drážďanském setkání v prosinci 2006 byla též předložena, a v následujících měsících pak vedením jed-

notlivých institucí schválena, Charta Spa-ce.net obsahující výše uvedené cíle sítě, její vnitřní organizaci a etický kodex, v němž se mimo jiné řeší zásady vědecko-výzkumné, publikační, výukové a osvětové činnosti. Z vnitřní organizace práce v rámci Spa-ce.net vyplývá následující:

- Členské ústavy Spa-ce.net tvoří radu sestávající z ředitelů institucí nebo jimi pověřených zástupců. Rada se schází alespoň jednou ročně v rámci workshopů nebo konferencí.
- Členská rada jmenuje na dobu dvou let tři mluvčí za účelem koordinace a vzájemné informovanosti o společných aktivitách. V současné době jsou mluvčími prof. Bernhard Müller (IÖR Dresden), prof. Maroš Finka (STU a SPECTRA Bratislava) a prof. Borislav Stojkov (Univerzita Bělehrad).
- Členská rada vybere na období dvou let dva ústavy (z nich jeden jako sídlo) jako sekretariát sloužící dobré komunikaci mezi členy sítě, aktualizaci webových stránek a podpory různých projektů. V současnosti takto funguje SPECTRA Bratislava a IÖR Dresden. Síťovými koordinátory pak byli jmenováni Dr. Matej Jaššo ze Spectry a Dr. Markus Leibenath z IÖR, kterého pak v souvislosti s jeho pověřením jinými úkoly vystřídal Dr. Robert Knippschild.
- Síť Spa-ce.net působí prostřednictvím konferencí, workshopů, tematických pracovních skupin a projektů, které jsou vždy řízeny zástupcem některého z ústavů, který pak infor-

muje sekretariát o průběhu a výsledcích své činnosti.

Koncem roku 2006 byly rovněž zprovozněny webové stránky sítě www.spa-ce.net, kde kromě výše uvedeného byly rovněž umístěny odkazy na vybrané konference, publikace a projekty týkající se středo- a východoevropské vědecké spolupráce v prostorovém plánování a rozvoji počínaje rokem 1994. Tím se iniciativa Spa-ce.net hlásí k již rozvinuté tradici spolupráce v tomto oboru a k odhodlání pokračovat v ní v novém formálně pevnějším rámci.

I. workshop – Příprava příští etapy evropské spolupráce v prostorovém výzkumu, IÖR Drážďany, 14.–16. prosince 2006

Jak již bylo uvedeno, šlo o první setkání zástupců vyzvaných nastávajících členských institucí nové sítě a o diskusi o nových tématech a možnostech spolupráce, zejména s ohledem na nové programové a finanční období EU 2007–2013.

Zásadní informaci podala Sara Ferrara z koordinačního centra ESPON v Lucemburku o prioritách a možnostech projektů v rámci sítě ESPON. Představila celkem pět priorit, jejich hlavní cíle, hlavní typy akcí a očekávané výstupy.

Dr. Markus Leibenath z IÖR promluvil o příležitostech spolupráce a financování ze 7. evropského výzkumného rámcového programu a **Dr. Bernd Diehl** z Kontaktního místa CADSES v Drážďanech o financování nadnárodní územní spolupráce v rámci cíle 3 ze strukturálních fondů (pokračování programu Interreg IIB). V návaznosti na to pak v další části programu navrhovali účastníci možné představy o tématech nových projektů, která také částečně vyplynula z dotazníků, jež účastníci před workshopem vyplňovali. Byly vymezeny tři základní okruhy témat:

- Řízení metropolí a městských regionů
- Informační společnost a konkurenceschopnost regionů
- Přeshraniční rozvoj a plánování

Na základě těchto tří okruhů bylo předběžně navrženo celkem 15 projektů, z nichž cca 5 bylo dále rozpracováno, a nyní se v rámci Spa-ce.net pracuje na dvou, z nichž prvního okruhu témat se týká „Územní kapitál“ koordinovaný Dr. Rudolfem Giffingerem z TU Wien a druhý (zatím oficiálně nepodán, i když rozpracován) „Srovnání různých forem přeshraniční spolupráce ve střední a východní Evropě“ koordinovaný IÖR. Na rozpracování tohoto tématu se podílel, a partnerem tohoto projektu je, i Ústav územního rozvoje v Brně.

II. konference Spa-ce.net – Územní kapitál – Řídící princip evropského prostorového rozvoje? VÁTI Budapest, 23.–25. září 2007

K organizaci této konference se přihlásil VÁTI – maďarský ústav s celostátní působností – nezisková organizace zaměřená na prostorové plánování a regionální rozvoj. Ústav se nachází v moderní budově v klidné parkové části Budína na severovýchodním úbočí vrchu Gelért. Hlavní téma konference přednesené v šesti příspěvcích se ukázalo jako velmi nosné a vzhledem k dosti rozdílným plánovacím tradicím zemí střední a východní Evropy aktuální pro další výzkum. Jde o velmi širokou problematiku zasahující často do ryze ekonomických i politických témat. Většina příspěvků se věnovala konkurenceschopnosti měst a jejich aglomerací, principům udržitelnosti, možným společným rysům střeoevropské plánovací kultury vyplývajícím ze společné minulosti (v rámci rakousko-uherské monarchie) některých zemí. Konference měla díky komornímu obsazení (18 osob) živý, diskusní a neformální charakter. Druhá část konference byla rozdělena do dvou pracovních skupin, z nichž jedna rozpracovávala téma projektu „Územní kapitál“ a druhá byla věnována přeshraniční spolupráci.

III. konference Spa-ce.net – Podněty k přeshraniční spolupráci a úloha prostorového plánování, Ústav územního rozvoje Brno, 3.–5. září 2008

Konference se zúčastnilo přes 20 výzkumných pracovníků a urbanistů z devíti zemí. Představili různé pohledy na možnosti i praktické zkušenosti z různých forem přeshraniční spolupráce zemí střední a východní Evropy. K jednotlivým příspěvkům podrobněji: Jednání zahájil **Ing. Zdeněk Vích CSc.**, ředitel ÚÚR, krátkým uvítáním, v němž shrnul hlavní body činnosti ÚÚR, včetně těch, které se zabývaly přeshraniční spolupráce. Stručně rovněž představil hlavní atraktivitu Brna jako jihomoravské metropole významné pro rozvoj architektury a urbanismu.

Tradiční přednášející **Dr. Borislav Stojkov** představil kulturní potenciály a omezení přeshraniční spolupráce na příkladě Balkánu. Lze zde nalézt příklady mnohostranné kulturní spolupráce mezi členskými státy navzájem, dále mezi nimi a kandidátskými i dosud nečlenskými zeměmi EU. Balkán je etnicky, kulturně, nábožensky i historickým vývojem snad nejpestřejším evropským regionem, jehož válečné dějiny jsou dosud v čerstvé paměti a stabilita dosud ne zcela pevná. Hranice kultur, národností i náboženství často nesledují hranice politické a proto musejí být projekty usilující o obnovu normálních hospodářských i kulturních vztahů budovány velmi citlivě a individuálně. Tyto rozdílnosti, kombinované s bohatstvím a zachovalostí přírody a krajiny, dávají velké možnosti pro rozvoj turistiky. Proto je současně velmi žádoucí co nejrychlejší odstranění formálních překážek přeshraniční spolupráce (viz, cel a dalších omezení) tak, aby se Balkán a jeho dosud mnohdy neobjevené přírodní a kulturní dědictví stalo vzor nedávné pohnuté historii celoevropským lákadlem.

Dr. Adam Radvánszki z ústavu VÁTI v Budapešti se zabýval příklady přeshraniční spolupráce Maďarska se Slovinskem (EU, Schengen), Chorvat-

Foto © Igor Kyselka

III. konference, ÚÚR Brno – září 2008

skem (kandidátská země EU) a Srbskem (nečlenská země EU). Záleží na tom, kdy hranice vznikly, zda jsou hranicemi i kulturními a národnostními a zda obyvatelé po obou stranách hranice dokáží definovat společné hodnoty, na nichž lze pak spolupráci stavět. Může to být právě kultura, krajina, přírodní zdroje apod. Různí jsou rovněž aktéři spolupráce – samospráva, NGO, významné podniky či jejich sdružení, najaté firmy – agentury. Vždy je však nutno respektovat zájmy místních obyvatel i ekonomických subjektů, jakož i direktivy evropských fondů dotujících přeshraniční spolupráci. Dr. Radvánszki se zabýval využitím národních strategicky plánovacích dokumentů pro přeshraniční spolupráci, specifiky vyplývajícími z ochrany přírody a životního prostředí, dopravou, turismem, vodním hospodářstvím, jazykovými a historickými bariérami, jakož i rozdílnými prioritami daných zemí v těchto i dalších oblastech. Důležité pro nejbližší budoucnost bude vytvoření takových nástrojů, které co nejrychleji vyřeší problémy díky rozdílným národním legislativám zaostávajících (svým potenciálem však velmi nadějných) pohraničních regionů.

Zcela konkrétní příklad přeshraniční spolupráce města rozděleného po roce 1945 státní hranicí předvedli **Dr. Alexander Tölle a Prof. Dr. Tadeusz Strykiewicz** z Ústavu socio-ekonomické geografie Univerzity Adama Mickiewicze v Poznani. Jedná se o města Frankfurt nad Odrou a Slubice, která zejména po zavedení Schengenských dohod opět po 62 letech postupně srůstají v jedno město. Zatímco ve Frankfurtu n. O. se počet obyvatel od roku 1990 snížil o 25 000 na cca 86 000, ve Slubici stoupl za stejné období o 1 000 na 17 000. Přesto vznikla a postupně je realizována řada společných komunálních projektů týkajících se např. společné městské dopravy, revitalizace říčních nábřeží, úpravy pěších zón, rekonstrukce památek, zakládání a péče o nové plochy zeleně, společné investice do sportovišť, spolupráce nevládních organizací apod. Přestože frekvence polských návštěv na straně německé je vyšší než naopak, vidí Frankfurtané společnou budoucnost a možnost srůstání v jedno

město (Slubfurt?) optimističtěji než Slubičané. Z intenzivnějších přeshraničních styků za poslední dvě dekády vyplývá, že evropská „dvoj města“ jsou vhodnými modely pro další rozvoj evropské integrace.

Dlouholeté zkušenosti z přeshraniční spolupráce se sousedy Francie přednesl **Jean Rubio** z Operační přeshraniční mise (MOT). Spolupráce existuje na úrovni měst, regionů, departementů, spolupracují radnice, podniky i NGO. Zvláště významná je spolupráce tzv. měst – dvojčat (City twins), kterých je po Evropě celá řada (v ČR např. Český Těšín/Cieszyn). Evropská operační přeshraniční mise (EUROMOT) podporuje přeshraniční projekty místních komunit, které řeší např. zaměstnanost nebo společnou výstavbu.

Prioritám ČR v přeshraniční spolupráci v programovém období 2007–2013 se věnoval **Mgr. Marek Jetmar** z Katedry regionálních studií VŠE v Praze. Vycházel při tom z Evropského rámce územní spolupráce, Národního strategického referenčního rámce a operačních programů pro přeshraniční spolupráci. V česko-polské spolupráci je třeba podpořit konkurenceschopnost jednotlivých regionů, dostupnost obcí, ochranu životního prostředí, prevenci rizik (ekologické havárie, povodně), podnikání, turismus, intenzivnější spolupráci jednotlivých obcí. Česko-slovenská spolupráce má výhodu v neexistenci jazykové bariéry a dlouholetých kulturních a turistických tradicích. Pokračovat je však třeba v leckdy přerušené kohezi hospodářských regionů, které překonávají své restrukturalizační problémy (Ostravsko, Hodonínsko) a s tím související politice zaměstnanosti, ochraně a péči o velmi zachovalou přírodu a krajinu hraničních pohoří a luhů a v budování společné technické infrastruktury. V česko-rakouské spolupráci existují dosud různé bariéry a předsudky (např. volný trh práce), jež je třeba překonávat. Zejména jde o vyrovnávání ekonomických disparit, potřebný know how transfer (vzdělání, rizikový management), péči o společné kulturní a přírodní dědictví a z toho plynoucí turistiku a služby. Česko-bavorské příhraničí je řídké osídlené,

ale dosti environmentálně zachovalé. To je třeba udržet při podpoře konkurenceschopnosti regionů. Spolupráce na česko-saském příhraničí má vpravdě charakter všech pilířů udržitelného rozvoje. Hodnotné, ale značně narušené životní prostředí, je třeba postupně uzdravovat a těžbu a těžký průmysl a z toho plynoucí sociální problémy je třeba řešit společnými evropskými nástroji. Z uvedeného je zřejmé, že většina problémů se v té či oné formě objevuje na všech hranicích, jejich řešení má však svá specifika.

Príspevek **prof. Maroše Finky a MSc. Mateje Jašša** z Katedry prostorového plánování STÚ v Bratislavě byl spíše zamyšlením nad pětiletou iniciativou CENTROPE. Iniciativa příhraničních regionů čtyř sousedních států vznikla v roce 2003 podpisem deklarace Kitsee o budování společného evropského regionu a byla následována dalšími každoročními vzletnými politickými memorandy. Autoři vytvořili vizi CENTROPE v roce 2015. Jde o to, zda se stane jen méně známým symbolem doby vzniku či praktickou součástí každodenního života. Přestože CENTROPE se rodila dva roky za dlouhých odborných debat, jde stále o otevřený dokument přijímající nové podněty a návrhy. Vize pro 6,5 mil. budoucích obyvatel Centropy počítá se společnou infrastrukturou, měnou, volným pohybem a výměnou práce, informací, vědy, studentů, silným vědomím historické sounáležitosti a silným společným ekonomickým růstem. Region přitom bude environmentálně příznivý, v evropském měřítku nepřehlédnutelný a přitom neaspirující na vlastní politickou strukturu. Po těchto superlativech však zaznívají i hrozby z toho, že veřejnost nechá CENTROPE lhostejnou, společná identita se příliš neprosadí a pojem bude stále chápán spíše jako vědecká síť, než jako politická jednotka nebo ekonomicky významný region. Na počátku pojmu CENTROPE stojí ovšem soutěž více než stovky vídeňských škol, jejichž žáci vymysleli i pojem CENTROPE kombinující slova střed – centrum a Evropa. Přesto zatím není ve světě vědy ani byznysu moc známým pojmem. Výjimku tvoří Raiffeisenlandesbank, banka která na ní po-

stavila svou reklamní strategii. Dále je hodnocena známost (povědomí) značky (loga) CENTROPE i marketingová strategie (značku CENTROPE musejí vnímat veškeré důležité hospodářské a politické subjekty regionu a především média).

Referát z jiné složky přeshraničních kontaktů přinesla **Dr. Marine Elbakidze** z Lvovské univerzity Ivana Franka. Jednalo se o syntézu zkušeností a hodnocení krajiny na východní hranici EU, kde je snahou dosáhnout udržitelného rozvoje hodnotných kulturních krajin, aniž dojde k setření jejich jedinečného kulturně-přírodního charakteru. Hrozí přitom úbytek obyvatelstva související s vyšším standardem mimo příhraničí, tím ztráta kulturní krajinné mozaiky a změna území směrem k velkoplošnému „efektivnímu“ lesnímu hospodářství. Od roku 1988 stoupl počet regionů, kde jedno nebo více chráněných území překračuje hranice z 59 na 188 v roce 2005. Přitom oněch chráněných území je v těchto regionech na 818 celkem ve 112 zemích (např. biosférické rezervace, tzv. green belts – zelené pásy, území vyplývající z Rámcové směrnice o vodách. Na východní hranici EU existuje např. Bělověžský prales, Východní Karpaty, Dunajská delta, připravují se území BR Roztocze, Maramureš apod.). Výzkum byl prováděn interdisciplinárními metodami. Bylo vybráno několik oblastí pro případové studie (Bialověžka, Fennoscandia, Východní Karpaty), byla zkoumána jejich ekonomická a environmentální historie a současné využití území, názory jeho obyvatel, existující záměry a strategie v území a environmentální, ekonomické i sociální indikátory území. Následuje tvorba scénářů pro dosažení udržitelnosti území a nástrojů k jeho optimální správě. Zde se mohou obě části Evropy ze vzájemných zkušeností poučit, čímž se marginální příhraniční regiony stanou oblastmi výměny nových informací.

Dr. Robert Knippschild z IÖR nazval svůj referát provokativně – nic než plýtvání časem a penězi? Principy a přínosy prostorového plánování v přeshraniční spolupráci. Od roku 2004 vzrostla délka hranic EU o 174 %

a ekonomické, kulturní i institucionální rozdíly zvláště na nových hranicích jsou výrazné. Přesto malá zkušenost s evropskými projekty a penězi, zdánlivá byrokracie a nesplněná očekávání rychlých pozitivních změn přináší zklamání a skepsi. Tři řešené případové studie se lišily velikostí území a místními zkušenostmi co do spolupráce. Dále popisují postup zpracování takového regionálního přeshraničního konceptu, který nese četné prvky komunitního plánování včetně projednání s veřejností, čímž dokumenty získají jak na významu, tak na závaznosti. Přesto je nutno si uvědomit, že dokumenty vznikají delší dobu a zejména jejich výsledky nejsou hned viditelné. Jisté pozitivní vlivy na aktéry (státní správu, podnikatele, veřejnost) mají však hned při jejich pořizování.

„Pozor! Státní hranice, nezastavujte!“ Takto originálně nazval svůj příspěvek **Dr. Hannes Schaffer** z vídeňské firmy Mecca consulting. Evropská územní spolupráce po posledním rozšíření stojí na smlouvách z Göteborgu a Lisabonu a je relativně stabilní. Řada evropských projektů na toto téma je příliš byrokratických a nepřináší mnoho nového a mnohé skutečně významné příhraniční projekty probíhají již mimo rámec EU. Novou šancí v tomto směru je Evropské seskupení územních spoluprací (EGTC), které vzniklo směrnicí Evropského parlamentu č. 1082/2006 a sdružuje všechny evropské příhraniční struktury, včetně těch, které stojí mimo struktury a financování EU. Přesto se dosud vyskytují problémy s uplatněním vzhledem k volnému výkladu některých částí směrnice a složité implementaci do národních legislativ. Oproti mnohým předchozím je však směrnice méně byrokratická a uplatnitelná i v nečlenských zemích EU.

Konkrétní příklad ze svého regionu (česko-saského příhraničí Ústeckého kraje) přinesl **Dr. Milan Jeřábek** z Katedry geografie Přírodovědecké fakulty UJEP v Ústí nad Labem. Zjišťoval, zda objektivní realita prostředí a její vnímání lidmi je v harmonii či rozporu. Vycházel z více zpracovaných projektů revitalizace průmyslové krajiny po těžbě uhlí, ze vzniku nové

sociální struktury v měnící se krajině a také z vlastního dotazníkového průzkumu. Dle něj mírně převládá spíše pozitivní názor na životní podmínky v území včetně zaměstnanosti a to zejména na Ústecku a Teplicku, nejhůře na Bílinsku. Z hlediska podmínek pro podnikání je nejlépe hodnocena poloha v regionu a dopravní dostupnost, nejhůře pak kvalita pracovních sil a možnost získání objektu či pozemku. Nezaměstnanost by většina obyvatel řešila rekvalifikací, nejméně z nich přechodem na méně placenou práci. Z možností pro rekreaci a turistiku jsou při zohlednění mnoha faktorů nejlépe hodnoceny většinou horské příhraniční obce Petrovice, Vejprty či obce ležící v kvalitní krajině jako jsou Benešov nad Ploučnicí, Klášterec nad Ohří nebo kulturně atraktivní obce (Osek). Hospodářský vývoj v nejbližších pěti letech je viděn zejména vysokoškoláky a lidmi středního věku částečně pozitivně. Demograficky se nejnejpříznivěji vyvíjejí pohraniční obce Mostecka, Teplicka a Ústecka.

S posledním řádným příspěvkem vystoupil **Ing. Igor Kyselka** z ÚÚR v Brně na téma „Management říčních krajin a identita jejich obyvatel“, kde představil srovnávaná území úspěšného stejnojmenného mezinárodního projektu. Jednalo se o příhraniční úsek saského a českého Labe, moravského dolního toku Dyje a Moravy, slovenského toku Moravy a východomaďarské střední Tisy. Území byla dle možností pracovní rozdělena na užší údolí, širší údolí a rovinnou nivou, pro něž byly na základě průzkumů a dotazníků navrženy zásady udržitelného managementu lesních, zemědělských i zastavěných ploch, jakož i zohledněny zájmy ochrany přírody a kulturního dědictví. Řeky celkově nebyly chápány jako bariéra v území, ale spíše jako šance pro rybolov i turistiku. Obyvatelé malých obcí, přestože jim někdy chyběly informace širšího územního záběru, měli větší vztah ke svému prostředí a lépe jej znali z hlediska možností i tradic (např. vinařství a folklór v dolním Podyjí a na Podluží).

Další den pokračovala konference společným jednáním pracovních skupin. To bylo zahájeno příspěvkem

Prof. Dr. Rudolfa Giffingera z Technické univerzity Wien o roli územního kapitálu a metropolitní správy. Zabýval se mj. otázkou, proč určité ekonomické aktivity hrají větší, někdy klíčovou, úlohu v rozvoji určitých měst a regionů a zvyšují tak jejich konkurenceschopnost a jakou roli v tom může hrát regionálně plánovací koncept. Věnoval se pak opět příkladu CENTROPE. Jde o území s celkem nízkou nezaměstnaností, HDP je na úrovni průměru evropské pětadvacítky (ale rychleji roste v nových zemích EU), stále však s patrnými regionálními disparitami. Počítá se, že v tomto plně navzájem integrovaném a výhodně položeném regionu budou fungovat některé společné řídicí politické, dozorčí i exekutivní orgány a pracovní skupiny. Polycentrické, dobře dopravně propojené území bude však ještě nějakou dobu narážet na nekompatibilní národní legislativu a ekonomicko-sociální rozdíly. Toto téma tedy

je (jak ostatně doložil i výše popsany příspěvek prof. Finky a Dr. Jašša) aktivně řešeno.

Z dalších témat bylo dále diskutováno „Srovnání různých forem příhraniční spolupráce ve střední a východní Evropě“, které, ač již rozpracováno, stále hledá vhodný projekt (zdroj financování). Jako další možnosti vědeckého bádání byly ostatními účastníky navrženy polycentricita, demografické změny a nové podněty pro systémy územního/prostorového plánování v podmínkách integrace EU. Zainteresovaní partneři budou dle svých možností tato témata dále rozvíjet a vytvářet případně pracovní týmy v rámci Spa-ce.net. Budoucí projekty Spa-ce.net budou financovány v rámci programů ESPON, Sedmý rámcový program EU, INTERREG IV – střední a jihovýchodní Evropa, Mezinárodní visehradský fond, INTE-

RACT a URBACT. Různá místa sítě Spa-ce.net budou tyto programy a jejich výzvy monitorovat a vzájemně si sdělovat informace.

Závěrečné informace

Za nového člena Spa-ce.net byla přijata Katedra prostorového plánování Fakulty architektury ČVUT v Praze v osobě prof. Ing. arch. Karla Maiera, CSc.

Příští konference Spa-ce.net se bude konat 9.–11. nebo 16.–18. září 2009 v prostorách STU Bratislava na téma „Regionální odlišnosti a územní soudržnost – od eliminování disparit k využití odlišností“.

*Ing. Igor Kyselka, CSc.
Ústav územního rozvoje*